

## Homenatge a la guitarra en el 35è Festival Narciso Yepes

El debut anirà a càrrec de Miguel Poveda • Ignacio Yepes dirigità Gerardo Arriaga i l'ONCA • David Font, convidat amb el Trío Desconcierto

Tema / pàgines 3-5



Medi Ambient / pàgina 8

#Ordinoestripagecs fa córrer per les xarxes alguns dels pics més emblemàtics, com Tristaina o l'Estanyó



### Entrevista / pàgines 12-13

Jordi Serracanta:

«La transversalitat és la manera de treballar projectes de qualitat»

«Tenim l'únic carrer de vianants allà on hi ha la vida del poble»

## Sumari

pàgina 7

### Esports

Entrevista al petanquista Frederic Breton

pàgina 9

### Fem parròquia

Obert el nou tram que uneix Santa Bàrbara amb Sornàs

pàgina 10

### Activitats

Ordino Jardins d'Art

pàgina 11

### Gent gran

Parlem amb Juanita Armengol

pàgines 22-23

### No et perdis...

13a Duatló Ordino-Casamanya

pàgina 24

### L'Ordino de...

Eduard Espot



## Editorial

Acomiadem un estiu ple d'activitats, concerts, exposicions i mercats que han atret un gran nombre de turistes als carrers d'Ordino. Enguany el Summer Village i el mercat artesanal han demostrat que poden conviure diferents esdeveniments alhora i també la bona sintonia amb la iniciativa privada, per a la qual hem de continuar treballant plegats.

L'atractiu, però, no s'ha quedat al nucli urbà.

La iniciativa de portar els estripagecs als pics d'Ordino ha fet córrer a les xarxes instantànies increïbles del Casamanya, el Cataperdís, l'Estanyó, la Font Blanca, la Serrera i Tristaina, en una mostra més de l'interès per la natura i l'esport.

Ordino ha tornat a ser punt de sortida i arribada d'algunes de les proves esportives de més èxit, com l'Andorra Ultra Trail Vallnord o la Volta als Ports, sense oblidar la Casamanya Extrem o la Travessa d'Estiu, que donen l'opció de gaudir de l'esport en natura a tothom. I encara al mes de setembre acollirem una de les proves més

emblemàtiques, la Duatló Ordino-Casamanya, en la seva tretzena edició.

Amb la tardor arriba el moment de la collita del que hem sembrat. El canvi de tendència aquests últims anys i l'aprovació d'un Pla Director han des-

### Pujal presentarà l'Ordino medieval per la festa de Sant Corneli

pertat l'interès del sector privat en el camp de neu d'Ordino-Arcalís. El Comú està valorant l'entrada de capital privat, una proposta que s'exposarà als ciutadans en una reunió de poble a la qual es convocarà tothom.

Una altra ocasió per trobar-nos amb els ciutadans serà durant el mes d'octubre, quan tindran lloc les reunions veïnals per zones. Les convocatòries començaran el dia 3 amb els veïns del carrer Major i el nucli antic del poble i s'allargaran fins al 19, dia que es farà la crida als veïns dels pobles de Llorts i el Serrat. Unes reunions que sempre

són positives per conèixer les preocupacions del dia a dia, i intentar resoldre-les. Reprenem el curs, doncs, amb els deures fets i amb el desig de continuar treballant per un present i un futur millor a la parròquia.

En un altre ordre de coses, ja s'ha obert el nou tram del camí Ral que uneix el camí de Santa Bàrbara amb el pont de Sornàs, un tram de 700 metres que continua la voluntat de recuperar les vies verdes i s'inscriu en l'Estratègia Nacional del Paisatge. El passeig és molt pròxim al nucli urbà, cosa que el farà accessible a tothom.

Donar a conèixer el patrimoni i la cultura és fer-los créixer, i hem de donar l'enhorabona a l'obertura d'una nova sala d'exposicions al Museu Postal, on es podran veure joies del patrimoni nacional, que obrirà les portes coincidint amb la celebració de les Jornades Europees de Patrimoni. Serà dos mesos després d'haver inaugurat, en ple carrer Major, la botiga Museus d'Andorra, que servirà



per fer difusió de la nostra història amb la venda de llibres i marxandatge.

Aquesta tardor, la gastronomia tornarà a ser un reclam amb la celebració de la Mostra Gastronòmica, en què es recordarà el crític Joan Berenguer. Una altra cita amb la cultura a Ordino serà a l'octubre amb el Festival Narciso Yepes, que té la guitarra com a protagonista, amb la visita de Gerardo Arri-

aga, que actuarà amb l'ONCA sota la direcció d'Ignacio Yepes. El Festival arriba a la 35a edició gràcies al suport que hi dóna la Fundació Crèdit Andorrà.

I per Sant Corneli, la festa major del poble d'Ordino, compartirem en un acte públic l'últim treball de recerca d'Albert Pujal, *Ordino, segle XVI. La vida a Andorra a l'edat mitjana*, que documenta les cases i la vida medieval a la vall.

Edita: Comú d'Ordino · Disseny, maquetació i redacció: Comú d'Ordino · Imatges: Comú d'Ordino · Correcció: Pites Roure  
Dipòsit legal: AND 446-2009 · A/e: publicacions@ordino.ad

## Reunions veïnals / a les 20.30 h a la sala de reunions del CEO



3/10  
dimarts

Carrer Major  
i nucli antic

10/10  
dimarts

Segudet, Puiet  
i Pleta d'Ordino

17/10  
dimarts

Sornàs  
i Ansalonga

4/10  
dimecres

Clota Verda  
i Pont d'Ordino

11/10  
dimecres

La Gonarda,  
Balcó d'Ordino  
i Prat Gran

18/10  
dimecres

La Cortinada  
i Arans

5/10  
dijous

L'Anglada,  
ed. Ral i ed.  
Prat de Vilella

12/10  
dijous

Turer i av.  
de les Moles

19/10  
dijous

Llorts  
i el Serrat





## Tema

# La poesia de Lorca i Hernández en la veu de Miguel Poveda obren el 35è Festival Yepes

**L'ONCA, Yepes fill i Arriaga homenatgen el mestre**

**'Alicia al país de les meravelles', l'infantil**

El *cantaor* català Miguel Poveda obrirà el 35è Festival Narciso Yepes Ordino i Fundació Crèdit Andorrà amb un recorregut pel flamenc, la copla i la poesia amb noms com García Lorca o Miguel Hernández, el 6 d'octubre. Es tracta de l'espectacle *Íntimo*, que roda amb èxit pels escenaris des del 2014. Després d'haver escoltat a Ordino les veus de Mayte Martín, Diego el Cigala, Tomatito i José Mercé, entre d'altres, és l'hora del *cantaor* de Badalona, conegut en el món del flamenc per la seva interpretació lliure i personal del gènere. Dirigit per Joan Albert Amargós, Poveda va acompanyat del guitarrista Jesús Guerrero i el percussionista Paquito González.

La guitarra clàssica serà coprotagonista al Festival amb un homenatge al mestre Narciso Yepes, el 20 d'octubre, interpretat pel solista Gerardo Arriaga i l'ONCA, amb Ignacio Yepes a la direcció. El repertori conjunt serà la interpretació del *Concierto de Aranjuez*, de Joaquín Rodrigo. L'Orquestra Nacional dedicarà la segona part del concert a Felix Mendelssohn amb la Simfonia núm. 4 en la major, op. 90, «Italiana».

La saxofonista holandesa Candy Dulfer, que ha acompanyat, entre d'altres, Pink Floyd, Van Morrison, Aretha Franklin o Prince al llarg de 25 anys de carrera, actuarà com a solista el 13 d'octubre i presentarà *Together (is all we got)*, un disc on mostra la barreja de gèneres i una gran versatilitat. El seu primer disc en solitari, *Saxuality* (1990), va vendre 2,5 milions de còpies i va estar nominat als premis Grammy com a millor àlbum de



© DAMIÁN CALVO

Imatge promocional d'*Íntimo* amb el 'cantaor' Miguel Poveda, que obrirà el 35è Festival Narciso Yepes Ordino i Fundació Crèdit Andorrà.

© JULI BARRERO

© CARIN BRUGGEN



La batuta d'Ignacio Yepes torna a dirigir l'ONCA a l'Auditori.

jazz contemporani. Tancarà el Festival, en l'escenari més emblemàtic, l'església parroquial, el Trío Desconcierto, el dia 22 d'octubre. L'ordinenc David Font, el xilè Gian Carlo Scevola i l'argentí Simón Maisano interpreten a la guitarra compositors dels segles XIX i XX, en un recorregut per diferents estils de danses del món amb la música de Violeta Parra, Bartók, Albéniz o Piazzolla. El concert, matinal, tindrà lloc com sempre a les 12 del migdia.

El programa infantil, que acosta el Festival als més petits, recupera el clàssic de Lewis Carroll amb la companyia Viu el Teatre. L'adaptació lliure d'*Alicia al país de les meravelles* és una comèdia teatral inspirada en el bon ús de les noves tecnologies. L'espectacle serà el 15 d'octubre i és per a tots els públics a partir de 6 anys. Les entrades per al Festival es posaran a la venda a través del web [www.festivalnarcisoyepes.ad](http://www.festivalnarcisoyepes.ad) el 12 de setembre.



La saxofonista Candy Dulfer presenta 'Together'.



# David Font: «Com a músic d'Ordino, és un privilegi tocar al primer escenari del Festival»



El Trío Desconcierto farà la segona actuació a l'església de Sant Corneli i Sant Cebrià.

**- No és gaire habitual trobar als escenaris tres guitarres com a formació.**

Quan diem que som tres guitarres, la gent se sorprèn que fem repertori clàssic i no pop o rock. No, no és habitual un trio de guitarres clàssic. Ens coneixem del conservatori i vam debutar amb un homenatge pel centenari de la mort de Granados, i després vam decidir recordar Violeta Parra. I ja fa un any i mig que funcionem.

**- I participeu en el cartell d'un festival de manual fundat per**

**un mestre de la guitarra com Narciso Yepes?**

I a més a més, actuem a l'escenari on va néixer el Festival i on actuava el mateix Narciso

iniciis del Festival, però recordo que quan començava a estudiar música i li posava al meu pare *Recuerdos de la Alhambra* de Tàrrega i ell em deia que l'havia

El Festival ha sabut adaptar-se al públic, però està bé mantenir la guitarra

Yepes. Un privilegi per a qualsevol guitarrista, però sobretot per a un músic ordinenc. Per generació no vaig poder seguir els

escollat a l'església interpretada pel mestre, em feia molta enveja i somiava a tocar-la jo algun dia.

**- El Festival s'ha obert a altres gèneres els últims anys.**

No n'he seguit totes les edicions, però crec que s'ha anat adaptant al públic i ha aconseguit que la gent s'acosti a la música. És cert que els registres més pop i modern s'allunyen de la concepció de guitarra clàssica, però ha continuat programant l'orquestra i el concert a l'església. També em consta que hi ha participat l'Albert Pià. Està bé mantenir la guitarra.

**- Quins projectes té actualment el Trío Desconcierto?**

Després de la participació el 13 d'agost al festival de guitarra Emili Pujol, a les Garrigues, i abans de l'actuació al Yepes, l'11 d'octubre ens han convidat a un homenatge a Piazzolla dins el Festival de les Arts i la Guitarra Art Llobet, a Barcelona. Al setembre ens agradaria anar a Xile i l'Argentina per donar a conèixer el trio, ja que són els països d'origen dels meus companys d'escenari.

**- Teniu un repertori molt ampli.**

Sí, comprèn música llatinoamericana, música ibèrica amb compositors catalans del XIX i del XX, com ara Pujol, Toldrà, Granados o Mompou, fins a danses de Bartók, que també tocarem al concert d'Ordino.

**- I personalment?**

Faig de professor de guitarra i de música a l'Escola Andorrana. I aquest any vull fer un màster d'art contemporani per complementar els meus estudis. M'interessa la dansa, la música i el contemporani com a llenguatge de la cultura actual.

**- Quina ha estat l'experiència de participar a 'Habitant espais' amb l'Emma Ribà?**

És un projecte molt maco fer dansa i música basats en la improvisació. Un diàleg constant entre la música i la dansa contemporània. Crec que el públic es va emportar una grata sorpresa. Són espectacles dels quals neix una sensibilitat més profunda, diria que amb un discurs menys figuratiu.

## La minoria opina...



Sandra Tudó i Eva Choy



Un any més, amb el mes d'octubre arribarà el Festival Narciso Yepes organitzat pel Comú d'Ordino i la Fundació Crèdit Andorrà. El cartell inclourà novament un seguit de concerts d'artistes de renom, com Miguel Poveda o Candy Dulfer. També oferirà l'habitual concert de l'ONCA, que enguany farà un homenatge al mestre Narciso Yepes, amb el solista Gerardo Arriaga i amb Ignacio Yepes a la direcció. El programa d'aquesta temporada no oblidarà tampoc els més petits de la casa i el seu espectacle infantil, aquesta vegada amb l'adaptació d'*Alicia al país de les meravelles*. Cal posar especial èmfasi en el darrer concert que es farà a l'església parroquial amb la presència d'un artista de la parròquia, el guitarrista David Font, membre del Trío Desconcierto. Des de la minoria del Comú d'Ordino estem molt satisfetes de la qualitat del festival i ens alegra poder comptar amb un ordinenc en el cartell d'aquesta edició. Celebrem una vegada més aquesta iniciativa que promou l'art de la música a la nostra parròquia, i esperem tornar a veure l'Auditori ple de gom a gom.





# festival narciso yepes

35

Ordino i Fundació Crèdit Andorrà

OCTUBRE 2017



dv.  
**06**  
OCT.  
21 H

**Miguel Poveda**  
Íntimo

Auditori Nacional d'Andorra



dv.  
**13**  
OCT.  
21 H

**Candy Dulfer**  
Together

Auditori Nacional d'Andorra



dg.  
**15**  
OCT.  
12 H

**Alicia al país de les meravelles**

Auditori Nacional d'Andorra



dv.  
**20**  
OCT.  
21 H

**Record a Narciso Yepes i a la seva guitarra**

Auditori Nacional d'Andorra



dg.  
**22**  
OCT.  
12 H

**Trío Desconcierto**  
Danses del món

Església parroquial d'Ordino

[www.festivalnarcisoyepes.ad](http://www.festivalnarcisoyepes.ad) + 376 878 173

Organitza:



Amb la col·laboració de:





### #Ordino a les xarxes



## facebook

ordinoésviu  
2.029 seguidors

L'equip de Ceci Núñez i Julio Rodríguez a la cruïlla de l'Aldosa PK 174 de #eufòria



269 m'agrada 24 compartits 14 comentaris 39

Sortida de l'#EUFÒRIA. Primera prova de l'#AUTV



224 m'agrada 26 compartits 11 1

Benvinguts al Summer Village a Ordino



149 m'agrada 22 compartits 8 comentaris 7

#ordinoestripages ja el trobes a #casamanya



117 m'agrada 4 compartits 5

Així de maco ha quedat Prat de Call amb la nova gespa



97 m'agrada 12 compartits 4 comentaris 10 2

## Instagram

490 posts 400 seguint 1.217 seguidors



183 m'agrada



181 m'agrada



154 m'agrada

## twitter

2.985 tuits 633 seguint 2.674 seguidors



### TOP TWEET ordinoesviu

1.737 impressions 9 rt 10 cors

Nova senyalització de segments de @strava a #ordino #Arcalís i al Coll d'Ordino #ordinoesviu pic.twitter.com/wavKy7ZgsF

1.623 impressions 2 rt 6 cors

Al #ParcNaturalSorteny continua l'atractiu pel turisme científic @cenma i es reben 30.000 visites l'any. #ordino #ordinoesviu pic.twitter.com/zWLiYsrItt

792 impressions 3 rt 4 cors

Degut a la previsió meteorològica, l'actuació de Vibrand del cicle de Nits Obertes s'ha traslladat de la plaça Major a la sala la Buna. pic.twitter.com/fvTXcTtFBd

### TOP MENTION



169 interaccions 6 rt 19 cors

Bombers d'Andorra @BombersAndorra Jun 23 Revisió de fogueres@canillo5 @ComuEncamp @Ordinoesviu @comudelamassana AndorraCapital@comu-santjulia @comuee #prevenció #RevetllaSegura pic.twitter.com/UpZp8V6F38



157 interaccions 2 rt 2 cors

ARA Andorra @ARAandorra Jul 18 Vandalisme al pic de l'Estanyó ara. ad/\_6d5a073b?s=t @ordinoesviu #ordinoestripages



115 interaccions 2 rt 7 cors

Javier Vilar @vilarjavi Aug 3 Un año más nos vamos de @andorraworld\_ad sabiendo que volveremos @Ordinoesviu pic.twitter.com/tHYAyLXoSX







## Esports

# Frederic Breton: «El bronze i la plata de San Marino donen més notorietat a la petanca»

Frederic Breton, nascut a Arans (1978) de pares francesos, va debutar en la petanca al Club d'Ordino l'any 1986. Aquest estiu ha tornat dels Jocs dels Petits Estats de San Marino amb el bronze en la prova individual i la plata en la modalitat de dobles amb Bruno Santmann.

### - Què signifiquen aquestes medalles.

Les medalles són importants per a qualsevol disciplina. Però per a la petanca és una manera de guanyar notorietat, ja que és un esport molt minoritari. Les competicions internacionals ens donen més visibilitat.

### - Com ha estat l'experiència?

Molt positiva, estem molt contents amb els resultats. Sabíem que hi havia possibilitats de guanyar el bronze, teníem el nivell però, en canvi, va ser una sorpresa guanyar la plata en la categoria de dobles per equips. I ens vam quedar a tres punts de venir amb l'or, vam perdre la tercera partida.

### - Deu anys després del bronze a Mònaco, quina ha estat l'evolució de la petanca a Andorra?

En aquest temps ha davallat molt l'afició a totes les parròquies. En aquell moment, el 2007, hi havia sis clubs, i actualment en tenim quatre. El nostre principal problema és que només podem entrenar sis me-



Breton mostra les dues medalles guanyades a San Marino.

sos, d'octubre a abril no fem res pel fred i el gel.

### - A Ordino hi ha bastanta afició.

I grans jugadors històrics, com el Josep M. Benazet. Actualment hi ha vuit pistes de joc, estem treballant per aconse-

guir que una part es cobreixen per poder jugar tot l'any. Practiquem indoor al CEO amb unes boles sintètiques, però és clar

que no és el mateix. El nostre problema és que necessitem una superfície mínima de 60 m<sup>2</sup> (15 x 4) i trobar terrenys sempre és difícil. Però volem anar més enllà, és necessari aconseguir més terrenys de joc. Avui a la federació som 130 federats i l'any que ve celebrarem els 30 anys de la seva fundació.

### - Què es necessita perquè aquest esport creixi?

Fomentar la base, els infants. Els últims anys no hi ha hagut tant interès per part de l'educació francesa, que era el principal motor. Hauríem d'intentar trencar la imatge que associa la petanca a la gent gran i promoure els valors que té, que són molts.

### - Com ara quins?

Doncs és un esport que el pot practicar tothom, un nen de 7 anys i un avi de 70. Hi ha una part de competició, però és un esport familiar; de fet t'hi introdueixis així, sobretot a França, perquè a la família sempre hi ha algú que hi juga. Hi ha una part important física i mental, treballes l'equilibri, la destresa i l'aspecte psicològic, tots ens donem suport entre nosaltres. I un altre fet destacable és que és un esport econòmic. Et pots gastar 50 € per temporada, no hi ha un equipament específic, pots jugar amb pantalons curts i samarreta.

## La judoka Lea Adam, medallista europea

La judoka ordenenca Lea Adam ha tornat a casa amb un bronze després de la seva participació en el Festival Olímpic de la Joventut Europea (FOJE), competició disputada del 23 al 29 de juliol a la ciutat de Győr (Hongria).

Un tercer lloc merescut que va tenir el reconeixement públic de la ministra d'Esports i Cultura, Olga Gelabert, i del secretari d'Esports del Govern d'Andorra, Jordi Beal, el dia 1 d'agost.

És la primera vegada que un jove esportista nacional aconsegueix pujar al podi en aquests jocs, que es poden comparar

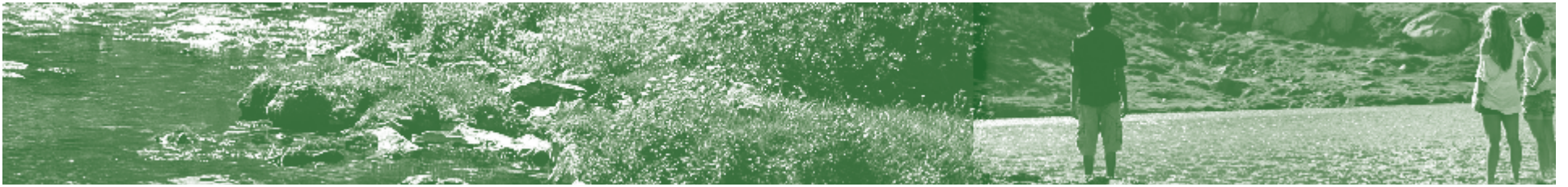
amb uns Europeus, segons va assegurar Toni Besolí, director tècnic de la Federació i *alma mater* del judo a Ordino. Es tracta d'un dels esports més arrelats a la parròquia gràcies al Club, que acull un gran nombre d'infants i joves que fan els entrenaments setmanals al Camp de Tecnificació Esportiva. Entre altres activitats programades, aquest estiu ha tingut lloc una trobada internacional en la qual han participat judokes de França, Andorra i Espanya, en una estada esportiva celebrada del 22 al 27 d'agost al Pavelló Germans de Riba.



Lea Adam mostra a Gelabert la medalla guanyada al Festival Olímpic de la Joventut Europea.



## Medi ambient



# Els pics més emblemàtics de la parròquia ja tenen un estripagecs com a tret distintiu



L'estripagecs del pic de la Serrera, a l'esquerra. A la dreta, la consellera Vanessa Fenés, que va ser la primera en fer-se la foto amb l'estripagecs al Casamanya.

L'estripagecs, el barrot de forja que es col·locava antigament a les finestres de les cases rurals, ha esdevingut un nou símbol de la parròquia gràcies al conjunt escultòric que Pere Moles va instal·lar fa dos anys al Parc natural de la vall de Sorteny. La reproducció ja es pot trobar com a marxandatge, sense anar

més lluny a la flamant botiga de Museus d'Andorra oberta a la Casa d'Areny-Plandolit. Des del Departament de Cultura del Comú d'Ordino s'ha volgut donar continuïtat a la idea amb la instal·lació d'un estripagecs en cadascun dels sis pics més emblemàtics de la parròquia: Casamanya (2.740 m), Cata-

perdís (2.805 m), Font Blanca (2.906 m), l'Estanyó (2.915 m), la Serrera (2.913 m) i Tristaina (2.878 m).

La iniciativa ha anat acompanyada d'una campanya a la xarxa Instagram amb recompensa. L'objectiu és incentivar l'esport i la cultura en una mateixa acció, i per això es demana que es faci

el recorregut dels sis pics i se'n deixi constància amb un retrat al costat de cada estripagecs i l'etiqueta #ordinoestripagecs. El premi per presentar com a mínim cinc fotografies a l'Oficina de Turisme seran uns maniguets de trail.

Un mes després de presentar la campanya, la xarxa recollia més

de cent publicacions identificades amb l'etiqueta. La consellera de Cultura, Benestar Social, Joventut i Educació, Vanessa Fenés, i el conseller de Turisme i Esports, Jordi Serracanta, van presentar la proposta.

La col·locació es va fer aprofitant el bon temps i va anar a càrrec dels agents forestals.

## Els agents forestals restauren els cussols de pedra seca

Durant els mesos d'estiu es porten a terme les tasques de manteniment a les zones de més difícil accés. Els agents de Medi Ambient, de la secció de forestals, s'han ocupat durant el mes de juliol de restaurar els cussols dels pics més emblemàtics de la parròquia. El treball es fa amb la tècnica de la pedra seca, característica de l'arquitectura popular, que sustenta l'activitat agrícola i ramadera i que també es troba en els murs de camins, orris i altres construccions. Entre les tasques habituals en aques-



Les muntanyes de pedres amb què es conformen els cussols, al pic de l'Estanyó.

ta època de l'any hi ha la revisió de les sèquies per als recs, del bon estat dels berenadors, dels refugis custodiats de la parròquia, dels passos i les palanques de fusta per travessar rius, etc. Un cop per setmana, els agents forestals també fan el volt pels estanys. L'equip que s'encarrega d'aquestes feines està format per quatre agents i tres persones eventuales que s'incorporen a l'estiu per donar suport a les tasques que es fan a l'alta muntanya, la majoria concentrades en poc més de dos mesos.





## Fem parròquia



# Nou tram de camí ral fins a Sornàs

## La iniciativa s'inscriu en l'Estratègia del Paisatge

Els veïns d'Ordino ja tenen un nou tram de camí ral de 700 metres que amplia la ruta passada la rotonda del Grau Sobirà fins al pont de Sornàs a través d'un pont de fusta instal·lat al camí de Santa Bàrbara, un dels més freqüentats de la parròquia per la seva proximitat al poble i la seva baixa dificultat. El ministre d'Ordenament Territorial, Jordi Torres, la ministra de Medi Ambient, Silvia Calvó, i la cònsol Gemma Riba van manifestar al camí del Prat de la Farga la voluntat de seguir treballant per recuperar aquestes vies verdes que creuen les Valls i s'inscriuen en l'Estratègia Nacional del Paisatge, i que en el cas d'Ordino arribaria fins a la Vall de Sorteny.



La cònsol Riba i els consellers Fillet i Riberaigua van rebre els ministres Torres i Calvó al nou pont.

## Exposició del POUP a la tardor

La protecció dels nuclis antics d'Ordino i el creixement sostenible de la parròquia en un futur a mitjà termini, que sigui respectuós amb l'entorn, són els principals eixos al voltant dels quals es treballa en l'actual modificació del Pla d'Urbanisme.

Les conclusions se sotmetran a exposició pública, prevista per aquesta mateixa tardor, durant seixanta dies hàbils. Tothom qui ho vulgui podrà conèixer la nova redistribució urbanística.

Les persones que hagin de presentar-hi alguna al·legació ho podran fer durant aquest mateix període.

Abans de l'aprovació definitiva per part del Consell de Comú, la Comissió Tècnica d'Urbanisme haurà de lliurar un informe favorable de la redacció modificada del POUP.



Fotonotícia

## Millores al parc infantil de Prat de Call



Durant el juliol s'han portat a terme millores al parc infantil de Prat de Call. Els treballs han consistit a substituir el terra dels elements de joc que hi ha a la feixa superior, que són els més utilitzats pels infants. S'hi ha col·locat gespa artificial, considerada la millor opció gràcies a la durabilitat i la seguretat d'aquest paviment.

El Comú ha demanat la col·laboració dels usuaris perquè no desplacin a aquesta zona les pedres que es troben en altres espais del parc infantil. S'han aprofitat les vacances escolars per enllestir-ho i deixar el parc totalment operatiu per a la tornada escolar, que serà el dia 11 de setembre.

El 2012 es va remodelar el Parc amb les àrees de joc adaptades a l'edat dels infants, fruit d'una consulta als usuaris, que van demanar la inclusió de nous i diferents elements de joc.

## Noves places d'aparcament a Arans

Sis mesos després que s'obris un aparcament per a 74 vehicles al Serrat, el Comú ha arribat a un acord per habilitar a la Terra de la Font, al poble d'Arans, 22 places d'aparcament, una de les quals serà per a minusvàlids. Es tracta d'una superfície aproximada de 379 m<sup>2</sup>, al costat del centre de dades d'Andorra Telecom. El pla de millora dóna resposta a la demanda dels veïns i s'afegeix als avantatges que ha comportat l'eixamplament de la CG-3 per als veïns de la parròquia: la seguretat dels vianants, l'ampliació dels vorals, el carril bici i la creació de noves rotondes com la de les Salines que dóna accés al nucli urbà. Les obres d'eixamplament de la CG-3 continuen en sentit nord.



## Activitats



# Els artistes d'Ordino Jardins d'Art participen en una exposició col·lectiva a la Galeria Agüí

## L'art inundarà el poble els dies 2 i 3 de setembre

L'Ordino Jardins d'Art omplirà d'art carrers, places i jardins del poble els dies 2 i 3 de setembre. La segona edició del certamen d'arts visuals, que substitueix el Concurs de pintura amb caràcter biennal i un aire més contemporani, dona visibilitat al treball de setze artistes internacionals. Vuit d'aquests artistes, residents a Andorra, formen part, des de l'1 d'agost fins al 15 de setembre, d'una exposició col·lectiva a la Galeria Agüí Art Centre d'Andorra la Vella. La sala, que col·labora en el certamen amb l'organització de l'exposició individual al millor concepte artístic –primer premi– per a la temporada 2017-2018, ha fet un pas més i ha obert les portes als artistes nacionals, que podran oferir una visió més àmplia del seu treball

a la capital en temporada alta. Martín Blanco, Jaume Campmany, Jean-Luc Herbert, Alexia Navarro, Gemma Piera, Emma Regada, Alfons Valdés i Zhihong Zheng integren la mostra amb pintura, foto, dibuix, escultura, art digital i ceràmica. Francisco Herreros, el galerista, forma part del jurat juntament amb els artistes Joan Xandri i Helena Guàrdia, que hauran d'escollir el millor concepte i la millor obra. La segona edició ha rebut 25 candidatures, menys dosiers que en la primera, que va tenir lloc el 2015, però de més qualitat, segons va destacar Rosa Mujal, coordinadora del projecte. La representació internacional anirà a càrrec de Ioana Nitescu (Romania), Delphine Graul (Bèlgica) i els francesos Miguel Lebron, Juan Manuel Gonzalez i Monique Couderc. Pel que fa als representants d'Andorra, també hi seran Jennifer Ferrer amb escultura i el fotògraf Reinaldo Márquez. Dins de l'Ordino Jardins d'Art s'han programat concerts i la realització d'un grafit en directe.



Cerimònia de cloenda de la primera edició d'Ordino Jardins d'Art, celebrada el 2015.

## La 26a Mostra retrà homenatge al crític Joan Berenguer

Com calia esperar, la 26a Mostra Gastronòmica retrà homenatge al crític Joan Berenguer, desaparegut fa poc. Amic i impulsor de la trobada, juntament amb els restauradors de la parròquia, hi va donar suport i en va fer difusió més enllà de la frontera.

La Mostra se celebrarà el diumenge 12 de novembre en el format habitual i la venda anticipada de tiquets es farà a l'Oficina de Turisme i al Servei de Tràmits a un preu inferior al de taquilla. Els comensals podran tastar els menús presentats pels restauradors convidats a un preu únic, fins a esgotar-los. Els infants tindran un preu especial per potenciar l'àpat en-



Pastís d'aniversari dels 25 anys de la Mostra Gastronòmica que es van celebrar l'any passat.

tre les famílies. L'edició també recordarà el director del Lycée Comte de Foix François Decosal. La institució tornarà a formar part de l'esdeveniment i es farà càrrec del servei de cambrers el dia de l'àpat i de la participació en la cursa de cambrers que organitza el Comú d'Ordino en col·laboració amb l'Escola d'Hostaleria Vatel. Hi podran participar els alumnes, com a amateurs, però també els professionals de la parròquia. Hauran de mostrar la destresa a l'hora de portar les safates plenes mentre recorren el carrer Major. S'esperen una vintena d'estands i una assistència limitada per no saturar el format tradicional de la Mostra.





## Gent gran

# Juanita Armengol: «Hem d'aprendre a ser més despresos amb les coses materials»



La mestra jubilada, Juanita Armengol, a la plaça Prat de Call.

La filla dels carnisers d'Ordino –pare de Cal Buida d'Arans i mare de Cal Fijat de Llorts– va marxar de ben joveneta a estudiar a Lleida i va guanyar oposicions per fer de mestra a l'Escola espanyola. Jubilada des de fa tretze anys, continua en plena forma.

#### - Així que practica esport de lluns a divendres?

Sí, amb les classes de la Rosa Bonsom que subvenciona el

Comú, des que em vaig jubilar, i em proven molt. Musculació, aigua gim, pilates... i ara a l'estiu fem una caminadeta d'una o dues hores, i els divendres, sofrologia. Ah, i també *muscullem* la llengua, vinga a xerrar i xerrar...

#### - I abans de jubilar-se?

Doncs quaranta anys de mestra a l'Escola espanyola, qui m'ho havia de dir... a mi que no m'agradava anar a escola,

de petita, preferia anar al roc a jugar. Vaig acabar el 2003 a Encamp; primer vaig estar a Cerc, vora la Seu, i després a Arinsal. Van ser uns anys maquíssims amb la canalla.

#### - Una canalla ben diferent...

Res a veure. Hi havia respecte i més educació, però des de casa, valoraven i agraïen tot el que aprenien. Jugàvem i ensenyàvem, això avui dia és impensable. I els dissabtes alguns

professors voluntaris portàvem els nens a esquiar al Pas. A mi em van ensenyar a esquiar als prats d'Arinsal i a l'hora del pati hi anàvem. Eren els anys seixanta i ja començaven a venir els turistes francesos.

#### - I ves per on es va casar amb un?

Francès sí, però no ben bé turista: el meu home va venir a Arans per fer de mestre, després va marxar de cooperant al Marroc i va tornar a Ordino. És de Perpinyà, de la Catalunya del Nord.

#### - I viatger...

Hem recorregut Espanya, França, Dinamarca, Noruega, Islàndia, Itàlia, Holanda, Croàcia... primer amb tenda i després amb autocaravana; aprofitàvem les vacances. També vam anar a Egipte i als Estats Units, que van ser viatges molt macos... I l'últim que he fet a estat a Ve-

nècia, a la Biennal, tres dies molt ben aprofitats, i he pogut veure la instal·lació al pavelló d'Andorra de l'Eve Ariza, que és filla d'una cosina germana. Ja li

### «De petita no m'agradava anar a escola, preferia jugar al roc»

he dit que jo em puc emportar uns quants bols. El meu home a les 6 del matí ja corria a fer fotos a la ciutat.

#### - Els agrada viure la vida.

Dic jo que és per això que la tenim, i no hem de recrear-nos en els mals moments. Hem d'aprendre a ser més despresos amb el que és material i ens envolta. El pas del temps t'ensenyava a agafar-t'ho tot amb més calma, les alegries i les penes.



L'últim viatge de la Juanita ha estat visitar la filla de la seva cosina, l'artista Eve Ariza. A la foto, amb la seva instal·lació 'Murmuri', que representa Andorra en la 57a Biennal de Venècia.



Fotonotícia

## L'Esbart proposa un taller de mitenes a la gent gran

L'Associació de la Gent Gran d'Ordino va fer el primer intercanvi cultural, des de la seva fundació a la primavera, amb una de les entitats més consolidades de la parròquia, l'Esbart Valls del Nord.

Les padrines de la Casa Pairal han posat moltes ganes en aquesta primera col·laboració, que ha consistit a confeccionar amb ganxet mitenes i xarxes per al vestuari de la companyia de ball. Les artesanies tèxtils elaborades a Ordino es van estrenar en l'espectacle que l'Esbart va presentar al mes de juny a l'Auditori Nacional, en què les seccions petits, infants i joves van ballar una coreografia inspirada en la festa major i els ritmes populars.





## Entrevista

# Jordi Serracanta: «La manera de fer turisme ha canviat molt amb la introducció de la tecnologia i les xarxes»



EL conseller de Turisme i Esports, Jordi Serracanta, a la plaça mirador on hi ha l'Oficina de Turisme d'Ordino.

Des de la Conselleria de Turisme i Esports, Jordi Serracanta treballa per consolidar Ordino com a destinació turística. Desestacionalitzar i allargar el pas dels excursionistes a la parròquia són alguns dels reptes que es planteja.

**- Per complir els objectius es treballa cada dia més de forma transversal amb altres conselleries com Medi Ambient o Cultura?**

El turisme avui dia està molt diversificat, n'hi ha de molts tipus: el cultural, l'esportiu i, en el cas de la nostra parròquia, el de natura. Això fa que molts projectes acabin sent transversals. És una manera diferent de treballar que també atén públics que són cada dia

iniciatives culturals, encara que puguin acabar sent productes turístics, com el cas dels estripagecs. Jo m'atreviria a dir que la transversalitat és l'única manera de tirar endavant projectes de qualitat. L'objectiu és el mateix per a tots: donar una oferta atractiva i fer venir més gent a la parròquia.

**- Els hàbits del turista també són diferents.**

Ha canviat molt la manera de fer turisme. L'entrada d'Internet i les xarxes socials en són en part responsables. Gairebé sempre la gent fa una primera visita virtual per saber on va i què ofereix la destinació, quines activitats es faran durant la seva estada, quina oferta hotelera hi ha, quins co-

turistes allotjats en altres parròquies visiten Ordino atrets per les nostres activitats, els nostres paisatges naturals i propers, com el llac de Tristaina, la nostra oferta cultural, com les visites guiades a la Cortinada o la Ruta del Ferro, amb més de 4.300 visitants. Treballem perquè aquests excursionistes obtinguin tota la informació de la nostra oferta d'allotjaments, restaurants i activitats per tal de transformar-los en futurs turistes per a la nostra parròquia. Al final són eines i tècniques de fidelització.

**- A Ordino també tenim turisme nacional.**

Sí, però el turista nacional té un altre perfil i unes altres necessitats que també cal tenir en compte. Molts venen a practicar esport —ciclisme, senderisme, esquí o esquí de muntanya— i després aprofiten per prendre alguna cosa o menjar a les terrasses a l'estiu o en qualsevol dels restaurants durant tot l'any. Tenim un entorn privilegiat. El mercat de Nadal, les Nits Obertes o el Festival Narciso Yepes són algunes activitats que atrauen gent del país. El nostre carrer Major és únic a tot Andorra, coincideix amb el centre neuràlgic real i és per

a vianants, cosa que no té ningú més. Hem de potenciar els nostres punts forts i la vida de poble en un entorn natural com el nostre. Els artesans que participen en els mercats venen encantats, ho troben idíl·lic i se-

sell d'Europa, ens enorgulleix i ens aporta prestigi. Aquest any, instal·lar els Estripagecs als pics d'Ordino ha estat un èxit, les xarxes en van plenes i hem aconseguit portar molta gent a llocs increïbles de la parròquia

## «Els reptes són fidelitzar l'excursionista i desestacionalitzar»

senten molt còmodes i relaxats aquí. Per descomptat, existeixen altres pols d'atracció molt importants com ara el camp de neu d'Ordino-Arcalís o la vall de Sorteny. La tecnologia ens ha d'ajudar a comunicar el que tenim, les xarxes socials i altres canals. Sense comunicació no existeix res avui dia.

**- A priori es diria que ho hem sabut potenciar.**

Crec que sí, Ordino és un referent en molts aspectes. Un exemple clar són les proves esportives com l'Andorra Ultra Trail, la Font Blanca o el Ralli, que fa que ens coneguin més enllà, però sempre queden coses per fer. També la Ruta del Ferro, inscrita en la Ruta del Ferro dels Pirineus amb la menció d'Itinerari Cultural pel Con-

com la Serrera, l'Estanyó o la Font Blanca. Tothom en parla i vol aconseguir els maniguets.

**- Caldria donar més visibilitat a l'Oficina de Turisme?**

L'emplaçament actual penso que és molt correcte, hi ha places d'aparcament i és visible des de la carretera, amb un volum d'uns 14.000 visitants a l'any. Però no descartem un replantejament, ens agradaria donar valor afegit a l'oficina i que fos una referència de la muntanya a Andorra, una especialització que ens pot servir per diferenciar-nos. I el replantejament el porta també el paper de les noves tecnologies per obtenir informació i per viure experiències singulars mentre estàs de vacances. Els fullets, els catàlegs, les revistes són

## «La transversalitat és l'única manera de tirar endavant projectes de qualitat»

més variats i més exigents. Si parlem de turisme de natura, el Departament de Medi Ambient hi haurà d'estar implicat perquè és el coneixedor del medi, la guia de Sorteny n'és un exemple. El mateix passa amb les proves esportives o les

mentaris deixen els altres turistes, etc. I la gran majoria fan la reserva online, sobretot dels establiments hotelers. Això ens obliga a estar molt preparats per poder complir les expectatives que es creen abans d'arribar. Hem detectat que molts







Serracanta i Toni Riba en l'acte de presentació del mercat d'estiu Summer Village, una de les iniciatives en què col·laboren el sector públic i el privat.

molt interessants i ens ajuden a informar, però les vivències es transmeten millor amb vídeos, plànols interactius, projeccions 3D...

**- Hotelers i comerciants, el sector privat, hi estan cada vegada més implicats?**

Sens dubte. Ho demostren iniciatives com el Mercat de Nadal o el Summer Village. La visió

de l'empresari és diferent de la de l'administració i sempre aporta alguna cosa. Crec que col·laborar i treballar plegats és una manera d'enfortir-nos. Amb la Conselleria de Dinamització hem aconseguit treballar també transversalment. En tots els esdeveniments organitzats o coordinats per Turisme i Esports, la implicació del sector privat és clau, ells són els principals be-

neficiats o perjudicats. El Pass-Tour que es va crear per l'arribada de la prova ciclista va ser un exemple d'aquest intercanvi. S'ha de continuar treballant en aquesta línia.

**- El calendari de proves i esdeveniments esportius s'ha multiplicat els últims anys. S'han de professionalitzar, les proves?**

El creixement ha comportat un canvi en la gestió. A l'esportista li passa com al turista, cada vegada és més exigent i repeteix la seva participació en les proves, que cada cop s'organitzen més professionalment. Des del Departament d'Esports es treballa perquè les proves vinculades a la parròquia es portin a terme de la millor manera. Si tenim en compte que la majoria es consoliden i que el nombre de participants creix, penso que s'està fent de la manera correcta. Cada vegada tenim més sol·licituds per acollir proves esportives a Ordino. Acabem de tenir un campus de bàsquet i una estada de pretemporada del club Parets del Vallès. És un turisme esportiu que ens interessa molt i, en aquest sentit, Ordino té molt per oferir. I no podem obli-

dar les instal·lacions esportives que tenim a la parròquia, com el Pavelló Germans de Riba i el Centre de Tecnificació, encara que no siguin de propietat comunal.

**- El CEO continua sent un referent de la parròquia?**

I no podem permetre que deixi de ser-ho. De fet no s'han acabat els projectes i les idees per continuar endavant. Hem celebrat els vint anys i tenim sobre la taula un projecte que ha de respondre al creixement de la població a llarg termini. La franja d'edat de la gent que practica esport s'ha ampliat per

trobar l'equilibri i no perdre el bon servei que es dona. Nosaltres coneixem el sostre actual de socis, que situem en 1.800; és una xifra que oscil·la durant l'any, però que ara mateix no es pot sobrepassar. És el mateix plantejament que s'ha de fer per a l'oferta turística, s'ha de pensar quants llits i taules podem oferir i fins a on podem assumir.

**- Però tampoc volem morir d'èxit...**

Exactament. Per no arribar-hi hem de trobar l'equilibri entre el turisme que volem atraure i el que volem protegir.

## PERFIL

**Lloc de naixement**  
Manresa

**Data de naixement**  
14 de gener de 1967

**Professió**  
Empleat de banca

**Aficions**  
Motorsport, esquí i viatjar

## «La franja d'edat de la gent que practica esport s'ha ampliat per baix i per dalt»

baix i per dalt. Abans no hi trobaves gaire gent més gran de 50 anys i avui és el més normal, i també es comença abans a fer esport. Un altre punt fort és l'oferta de clubs i activitats que donen vida al centre i atrauen centenars d'infants de la parròquia. La clau, com en tot, és

Un exemple molt clar és el Parc natural de la vall de Sorteny, que cada dia atrau més visites, ja sigui en família o per practicar senderisme, esquí de muntanya, etc. Controlar les massificacions és una tendència global, no és un problema exclusiu d'aquí.



## Viure Ordino

# El Consell d'Infants penja un vídeo turístic de la parròquia al YouTube d'Ordino és viu

## Els alumnes de l'Escola Andorrana en són els autors

Els alumnes de primària van celebrar al juny l'últim Consell d'Infants, l'òrgan que dona veu i opinió als infants de primària de la parròquia. En la sessió de comiat abans de les vacances escolars, els alumnes de l'Escola Andorrana van presentar un vídeo fet per ells en què mostren alguns dels encants de la parròquia. L'audiovisual *L'Ordino que ens agrada* té una durada de set minuts i està disponible al canal YouTube d'Ordino és viu. És un vídeo de promoció, segons van explicar ells mateixos, per donar a conèixer Ordino dins i fora d'Andorra. El documental arrenca a Segudet i es deté en llocs emblemàtics com el pic de Casamanya o l'església de Sant Corneli i Sant Cebrià. El canal escollit és un dels més utilitzats per difondre imatges a través de les xarxes. Si bé la proposta del vídeo va sorgir a l'inici de curs dels alum-

## A Secundària volen una parròquia 'smart'

nes de primària, els joves de secundària de l'Escola Andorrana de segona ensenyança d'Ordino també van deixar sentir la seva veu i van presentar el juny passat, als consellers del Comú, un informe de millora per a la parròquia, que es concretava en sis propostes de diferents àmbits. El document es basa en enquestes, gràfics i un treball de recerca fet pels estudiants durant cinc setmanes, amb l'objectiu de traslladar als dirigents les propostes ciutadanes a iniciativa de l'Escola.

Pel que fa a la tecnologia, amb un 78% de l'acord ciutadà, es va proposar la introducció de pantalles tàctils al poble d'Ordino, situades en llocs estratègics, que facilitin l'aparcament dels vehicles i els horaris del bus.

Quant al medi ambient, els joves van plantejar l'ús de les bicicletes elèctriques com a



La sessió del Consell d'Infants en què es va presentar el vídeo per compartir a les xarxes.

servei de transport ecològic i econòmic per anar invertint la tendència actual de vehicles que utilitzen el combustible fòssil. També es va presentar la implantació d'arbres intel·ligents per a la càrrega de mòbils i cotxes elèctrics. Quant a l'agricul-

tura, es va llançar la idea d'utilitzar drons que ajudin a fer la plantació i la recollecció, amb càmeres tèrmiques que controlarien els processos de producció. Un exemple més d'aplicació de la tecnologia en la nostra vida quotidiana.

Per acabar, els tres representants, de 13 i 14 anys, que anaven acompanyats del professor de Socials, Santi Torres, i de la directora de l'Escola, Sandra Tudó, van proposar robotitzar la neteja de carrers i construir parcs intel·ligents.

# Museus d'Andorra inaugura botiga al carrer Major i Patrimoni obre sala d'exposicions al Museu Postal

Museus d'Andorra ha inaugurat una botiga de a les dependències de la Casa Museu d'Areny-Plandolit, un dels equipaments culturals més visitats d'Andorra. La botiga obre un nou accés al museu des del carrer Major, a la mateixa sala on havien tingut lloc les reunions esporàdiques de la Fundació Ramon Llull, i ofereix al públic un punt de venda de marxandatge dels museus d'Andorra i un centre d'informació cultural. A més dels objectes relacionats, els turistes hi trobaran també llibres editats a Andorra que tenen a veure amb el patrimoni cultural i productes artesans de km 0. La botiga es va inaugurar el mes de juliol passat en un acte encapçalat per la ministra de Cultura, Olga Gelabert i la directora de Cultura, Montser-

rat Planellas, al qual també va assistir el conseller de Comunicació, Xavier Herver.

Un altre equipament que rebrà impuls per atraure més visitants és el Museu Postal, que ocuparà la primera planta de l'edifici, amb una sala d'exposicions permanent de Patrimoni. D'aquesta manera es podran mostrar i donar a conèixer objectes i peces que no acostumen a sortir a la llum o que ho fan ben poques vegades.

La inauguració es preveu per a mitjan setembre, i coincidirà amb les Jornades Europees de Patrimoni que se celebren arreu del continent, a Andorra del 14 al 17 de setembre. Es donarà entrada lliure als museus i monuments i serà el moment de descobrir aquest nou espai expositiu a Ordino.



La ministra Gelabert amb la directora de Cultura, Montserrat Planellas, i el conseller Herver.





# Les Nits Obertes amplien el format amb la dansa contemporània i la música de cambra

**Emma Riba ha improvisat les coreografies**

**Sant Martí torna a acollir l'ONCA Bàsic**

Les Nits Obertes han ampliat el format aquest estiu amb la incorporació de la dansa contemporània al carrer i els concerts de cambra de l'ONCA Bàsic, que participa per segon any consecutiu en el cartell gratuït que s'ofereix els mesos de juliol i agost al públic local i turista. La gran novetat han estat les actuacions de la ballarina Emma Riba, que ha improvisat tres coreografies al carrer integrant el públic i l'espai en la seva definició.

Els jardins d'Areny-Plandolit i els entorns de Casa Rossell, el jardí i l'entrada a la capella, han estat els llocs idíl·lics escollits per a l'exhibició. Riba ha estat acompanyada en directe per diferents instrumentistes, com el saxofonista Efreem Roca i el guitarrista David Font com a més coneguts. La resposta del públic ha estat molt positiva i no es descarta repetir l'experiència.

En els vint anys que fa que s'organitzen les Nits Obertes, el format s'ha mantingut amb els concerts i els últims anys s'ha donat prioritat a les formacions musicals nacionals. S'han am-



La ballarina Emma Riba als Jardins de Casa Rossell.

pliat els dies i s'han ofert actuacions fora de l'horari habitual en escenaris nous, com el Raser, on l'any passat es van introduir les actuacions al migdia. Des que el Festival de Música Antiga dels Pirineus va iniciar el pelegrinatge per les esglésies del Pirineu i va obrir per primera

vegada a la música les portes de Sant Martí de la Cortinada, la joia romànica és un escenari habitual de l'estiu. Després dels concerts de Jordi Botey, Vibrand i Komanem, la banda de R&B i soul Iarakè & Ginger posarà fi a les Nits Obertes el 2 de setembre a la plaça Prat de Call.



La veu de Jordi Botey va obrir el cicle de concerts.



L'ONCA Bàsic a l'església de Sant Martí de la Cortinada.

## Pujal presenta l'Ordino medieval

*Ordino, segle XVI. La vida a Andorra a l'edat mitjana*, l'últim títol de l'investigador Albert Pujal, es presentarà a Ordino en un acte organitzat pel Comú, que es farà el dia de Sant Corneli, festa major del poble. L'acte tindrà lloc a la Casa Pairal i serà obert a tothom, tot i que es farà entrega d'una edició especial per a les 28 cases que han perdurat en el temps de les 48 que es registren entre els segles XII i XVII. En aquest últim treball de

recerca, Pujal ha documentat la vida diària a l'edat mitjana a Ordino i a Andorra.

El volum, de més de 600 pàgines, va veure la llum el juliol passat i es va presentar a la Biblioteca Nacional. Després d'*Ordino, segle XV. Una petita història d'Andorra* i *Gent, fets i cases*, els usos i costums dels ordinencs tornen a centrar la mirada de l'autor, dos anys després de publicar *Història de les pastures d'hivern*. El llibre re-

corre els llinatges de 48 cases, ja que les persones donaven nom a les cases, i al segle XVIII, quan es comencen els registres sacramentals, es comencen a posar cognoms.

El volum publicat conté un gran arbre genealògic de tots aquests llinatges de la parròquia, que es projectarà als assistents el dia de la presentació. Serà una oportunitat per conèixer els avantpassats i retre'ls homenatge.



Dallerès i Espot van acompanyar Pujal en la presentació anterior.





**GUIA ORDINO**  
**2017-2018**

ordino







## Reportatge

# El viatge sorpresa, una activitat per fer pinya

La gent gran de la Casa Pairal viu amb molta emoció la proposta des de fa un any



**Als padrins,  
no saber on van  
els desperta  
la il·lusió**

**La Garrotxa i el  
Canal del Midi  
han estat els  
primers viatges  
sorpresa**

**Un any abans  
del pròxim,  
només hi ha  
la consigna de  
portar un llibre  
o una revista**

El viatge sorpresa motiva, això és clar. Els padrins i padrines de les Valls del Nord –la Masana i Ordino– encara hauran d'esperar un any per reviuir l'emoció. No saben on van, ni com hi van, ni què faran, ni què han de portar. Només tenen un full de consigna amb algunes recomanacions: vestit de mudar, tovallola, banyador..., més per despistar que per una altra cosa. En el primer viatge van visitar la Fageda d'en Jordà, a la Garrotxa, i van acabar amb un bany a la costa. Una trentena d'avis van compartir l'experiència, que es va repetir al maig amb una proposta ben diferent: Carcassona i el Canal del Midi, amb sopar a la barcassa. «Home, va ser diferent de tot, em va agradar molt fer el sopar mentre navegàvem», explica el Pepito de Sornàs. Així és que ja ho saben, per a l'octubre del 2018 encara hi ha places obertes, i una única consigna: portar un llibre o una revista.

«La majoria d'avis tenen una vida molt programada i no saber on van els trenca els esquemes i els desperta la il·lusió», explica la Marta Mateu, que es va incorporar ara fa dos anys a la Casa Pairal després d'una llarga experiència a l'Escola bressol. «En el fons són com



A dalt, el muntatge fotogràfic del viatge al Canal del Midi que va ser un obsequi per a cada padrí. A baix, a l'esquerra, brinden Pilar Muñoz, Goya Ortega i Josephine Hine. A baix, a la dreta, els padrins es passegen en carruatge per la Fageda d'en Jordà, a la Garrotxa.

nens, volen atenció, estimació i que estiguis per ells; això sí, de tant en tant, i a diferència dels petits, s'imposen...».

Però el viatge no acaba aquí... A la tornada, la Casa Pairal organitza un berenar en què es passa un audiovisual i una tria de fotos. En l'últim van compartir el pernil de la Maria Teresa, que havia guanyat al sorteig del viatge. «El que més m'agrada és veure com hem aconseguit

fer pinya entre tots», explica Mateu, instigadora del viatge, que compta amb un col·laborador des del primer dia, el Vicenç Soldevila. Tot amb un únic objectiu: motivar els padrins perquè facin coses i estiguin actius, il·lusionats, vius.

El viatge sorpresa conviu, però, amb un munt d'activitats que programa l'equip de la Casa Pairal, a les quals ara també s'hauran d'afegir les propostes



que arribin de la nova Associació de la Gent Gran.

La Casa Pairal té un calendari amb dues activitats per mes; a l'estiu hi ha menys desplaçaments, però s'organitzen àpats i trobades, com la paella que es menja al jardí al juliol o el dinar amb les autoritats a la Coma del Forat.

La primera sortida programada per al mes de setembre, el dia 5, serà la visita al Parc dels

Búnquers de Martinet i Montellà de Cerdanya. El dia 27 hi ha una excursió a Barcelona, on visitaran el Parc Güell, entre altres atractius de la ciutat. Per a l'octubre destaca la visita a la Fira del torró i la xocolata a la pedra, a Agramunt, i al novembre visitaran el monestir de Montserrat. La celebració de la castanyada per Tots Sants es farà amb un berenar a la Casa Pairal.





**APUNTA-HI  
ELS TEUS FILLS!**  
Des de **199€**  
la temporada.  
Aprendre a esquiar  
divertint-se amb els amics.

Per a màgics debutants  
curs col·lectiu d'iniciació  
al desembre per només 30 €  
  
Si ets soci del Màgic Ski,  
lloga el material per tota la  
temporada per només 75 €

ORDINO  ARCALÍS

**Club Màgic  
Ski**



**EL CLUB  
EXTRAORDINARI**



WWW.VALLNORD.COM  
T. +376 739 600  
magicski@vallnord.com







## Telèfons d'interès



### EMERGÈNCIA

BOMBERS	118
EMERGÈNCIES	112
HOSPITAL	871 000
INFORMACIÓ DEL TRÀNSIT	1802 1802
INFORMACIÓ NACIONAL	111
INFORMACIÓ INTERNACIONAL	119
POLICIA	110
SUM (Servei Urgent Mèdic)	116

### SERVEIS PARROQUIALS

ATENCIÓ CIUTADANA (24 H)	
I CIRCULACIÓ	163
CAP (Centre d'Atenció Primària)	747 025
COMU D'ORDINO	878 100
DESPATX PARROQUIAL	835 014
OFICINA DE TURISME	878 173
SAD (Servei d'Atenció Domiciliària)	878 139
	337 795



L'ESTACIÓ  
EXTRAORDINÀRIA



ORDINO  
ARCALÍS

WWW.VALLNORD.COM



## Busos

### L6

Sortides des d'Ordino

**De dilluns a dissabte**

De les 7.30 h a les 21 h cada 30 minuts

**Diumenge**

De les 8 h a les 21 h cada 30 minuts

Sortides des d'Andorra la Vella

**De dilluns a dissabte**

De les 7 h a les 21 h cada 30 minuts

**Diumenge**

De les 7.30 h a les 21 h cada 30 minuts

### L6B

Sortides des d'Ordino

**De dilluns a divendres**

De les 7.15 h a les 21.45 h cada 30 minuts

**Dissabte i diumenge**

De les 7.45 h a les 20.45 h cada 60 minuts

Sortides des d'Andorra la Vella

**De dilluns a divendres**

De les 6.45 h a les 21.15 h cada 30 minuts

**Dissabte i diumenge**

De les 7.15 h a les 20.15 h cada 60 minuts

Aquest servei no circularà els dies de Meritxell, de Nadal i de Cap d'Any

### BUS NOCTURN BN3

**Divendres, dissabtes, vigílies de dies festius, festes majors de capitals de parròquia i dies assenyalats**

Primera sortida d'Andorra la Vella,

Príncep Benlloch:

a les 22.30 h, cada 1.30 hora

Primera sortida d'Ordino, la Closa:

a les 23 h, cada 1.30 hora

Última sortida d'Andorra la Vella,

rotonda les Costes:

a les 4 h, cada 1.40 hora

### BUS PARROQUIAL ORDINO-EL SERRAT

Sortides des d'Ordino

Cada hora, des de les 7 h fins a les 21 h

Sortides des del Serrat

Cada hora, des de les 7.30 h fins a les 21.30 h





## Ordino en imatges



**CAMÍ DEL RETROBAMENT**  
Els futurs guies de muntanya van rebre el diploma de mans de la cònsol menor, en el seu recorregut a peu fins a l'Arieja pel port de Rat.

**ESTIU AL PIJ**  
El Punt d'Informació Juvenil ha proposat als joves de la parròquia un estiu tot terreny amb excursions, sortides i experiències en plena natura.



**BENEDICCIÓ DEL BESTIAR**  
Autoritats, ramaders i veïns de la parròquia van celebrar plegats el canvi de guardes i la benedicció del bestiar a la Canya de la Rabassa, el 17 d'agost.



**COMIAT A PRIMÀRIA**  
Els alumnes que van acabar al juny la primària començaran el curs amb una clau USB obsequi del Comú, que els va lliurar la consellera de l'àrea d'educació i joventut, Vanessa Fenés.



**SUMMER VILLAGE**  
La iniciativa privada ha tornat a rebre el suport necessari per tirar endavant un mercat d'estiu als carrers del nucli antic d'Ordino amb food trucks i música en directe.

## BREUS

**CONGRÉS CIENTÍFIC**  
L'IEA, l'OBSA, l'Institut Cartogràfic i Geològic i el Servei Meteorològic de Catalunya i el Conselh Generau d'Aran organitzen del 9 a l'11 d'octubre unes Jornades sobre neu i allaus.

**DEIXALLERIA MÒBIL**  
Als remolcs de la deixalleria mòbil hi podreu dipositar bombetes, fluorescents, aerosols, olis vegetals i petits electrodomèstics. Consulteu-ne la ubicació segons el calendari a la web ordino.ad.

**GUIA D'ACTIVITATS**  
El Comú torna a editar una guia amb tota l'oferta d'activitats que es poden fer a la parròquia. Gran part de les propostes són extraescolars, adreçades als infants, i es concentren al CEO.

**TORNEIG DE HANDBOL**  
Stadesport organitza un torneig d'handbol a Ordino, que se celebrarà al Pavelló Germans de Riba els dies 1, 2 i 3 de setembre. El torneig de pretemporada és cadet masculí i femení.

**CAMÍ SALUDABLE**  
El Camí saludable dels drets humans és un itinerari interparroquial que combina elements d'interès paisatgístic, ambiental i cultural, al llarg d'un recorregut de 26,4 km fins a la vall de Sorteny.

**LA CAPSA**  
La Capsa, espais de creació comença el curs amb noves classes de costura creativa i patchwork a Ordino. Destaca també el taller «L'art de viure», per a l'aprenentatge de les emocions.

**VENDA D'ENTRADES**  
Les entrades per al Festival Narciso Yepes Ordino i Fundació Crèdit Andorrà es posaran a la venda el 12 de setembre a través de [www.festivannarcisoyepes.ad](http://www.festivannarcisoyepes.ad), amb preus que van dels 10 als 30 euros.

**NOVES DESCÀRREGUES**  
L'app ciutadana Ordino és viu ha incrementat les descàrregues a 624 dispositius aquest estiu. El nou canal creix en nombre d'usuaris i en qualitat informativa.





**STRAVA A ORDINO**  
Els ciclistes Albós, Riart, Missé i Saura van celebrar la senyalització dels segments Strava d'Ordino, a iniciativa de la Conselleria d'Esports.

**NOVA GUIA DE SORTENY**  
El treball transversal entre les conselleries de Medi Ambient i Turisme ha fet possible la creació d'una guia específica del Parc natural de Sorteny.

**L'HORT DELS INFANTS**  
Els infants del casal han treballat durant tot l'estiu l'hort de la ludoescola a Segudet i han integrat la collita a la seva dieta diària.



**TROBADA AMB CANILLO**  
Al voltant de 150 persones van participar en la cursa d'orientació de la Trobada Canillo-Ordino, que recupera els vincles culturals d'ambdues parròquies al coll d'Ordino.

**VISITA ESCOLAR**  
Els cònsols van respondre les preguntes i les inquietuds dels alumnes de l'Escola Francesa durant la seva visita a les dependències comunals.





## No et perdís...

## setembre

## Cultura

**Dissabte 2 i diumenge 3**  
ORDINO JARDINS D'ART  
Jardins, carrers  
i espais públics d'Ordino



## Cultura

**Dissabte 2**  
**A les 12 h**  
CONCERT IARAKÈ & GINGER  
Plaça Prat de Call

## Popular

**Dissabte 2 i diumenge 3**  
FESTA MAJOR  
DE LA CORTINADA  
I ARANS

## Turisme

**Dissabte 2 i diumenge 3**  
ÚLTIMA VISITA GUIADA  
A LA MOLA I LA SERRADORA  
La Cortinada

## Gent gran

**Dimarts 5**  
VISITA AL PARC DELS  
BÚNQUERS DE MARTINET  
I MONTELLÀ DE Cerdanya  
Casa Pairal

## Popular

**Divendres 8**  
DIADA DE MERITXELL

## Turisme

**Dissabte 9 i diumenge 10**  
MERCAT ARTESANAL  
Carrer Major

## Cultura

**DEL 14 AL 17**  
JORNADES EUROPEES  
DE PATRIMONI  
VISITES GRATUÏTES  
A MUSEUS I MONUMENTS  
Oficina de Turisme

## Esports

**Dissabte 16**  
**A les 15 h**  
RALLI D'ANDORRA  
Coll d'Ordino



## Popular

**Dissabte 16**  
SANT CORNELI  
FESTA MAJOR D'ORDINO

## Gent gran

**Dimecres 20**  
VISITA AL PARC GÜELL  
DE BARCELONA  
Casa Pairal

## Esports

**Dissabte 23**  
**A les 9 h**  
13a DUATLÓ  
ORDINO-CASAMANYA  
Sortida plaça Major

## Benestar social

**Dimarts 26**  
**A les 18 h**  
CICLE DE XERRADES  
DE LA GENT GRAN  
'PROTEGEIX-TE DEL FRED'  
AMB LA CREU ROJA  
Casa Pairal

## Turisme

**Dimecres 27**  
DIA MUNDIAL DEL TURISME  
LLIURAMENT D'OBSEQUI  
I VISITES GRATUÏTES A  
MUSEUS I MONUMENTS  
Oficina de Turisme

## Esports

**Dissabte 30**  
**A les 15.45 h**  
PUJADA A ARCALÍS  
La Coma del Forat

## octubre

## Esports

**Diumenge 1**  
**A les 10.50 h**  
PUJADA A ARCALÍS  
La Coma del Forat

## Benestar social

**Dimarts 3**  
**A les 21.30 h**  
ESCOLA DE MARES I PARES  
DE LES VALLS DEL NORD  
Casa Pairal



## Reunions veïnals

**Dimarts 3**  
**A les 20.30 h**  
CARRER MAJOR  
I NUCLI ANTIC  
Sala de reunions CEO

## Reunions veïnals

**Dimecres 4**  
**A les 20.30 h**  
CLOTA VERDA  
I PONT D'ORDINO  
Sala de reunions CEO

## Reunions veïnals

**Dijous 5**  
**A les 20.30 h**  
L'ANGLADA, ED. RAL  
I ED. PRAT DE VILELLA  
Sala de reunions CEO

## Cultura

**Divendres 6**  
**A les 21 h**  
35è FESTIVAL NARCISO  
YEPES ORDINO I FUNDACIÓ  
CRÈDIT ANDORRÀ  
MIGUEL POVEDA 'ÍNTIMO'  
Auditori Nacional

## Medi ambient

**Del 9 a l'11**  
PYRENEAN SYMPOSIUM  
ON SNOW  
AND AVALANCHES  
ACCO

## Benestar social

**Dimarts 10**  
**A les 21.30 h**  
ESCOLA DE MARES I PARES  
DE LES VALLS DEL NORD  
Casa Pairal

## Reunions veïnals

**Dimarts 10**  
**A les 20.30 h**  
SEGUDET, PUIET  
I PLETA D'ORDINO  
Sala de reunions CEO

## Reunions veïnals

**Dimecres 11**  
**A les 20.30 h**  
LA GONARDA, BALCÓ  
D'ORDINO I PRAT GRAN  
Sala de reunions CEO

## Reunions veïnals

**Dijous 12**  
**A les 20.30 h**  
TURER I AV. DE LES MOLES  
Sala de reunions CEO

## Cultura

**Fins al 15**  
EXPOSICIÓ DE FOTOGRAFIES  
'ORDINO AUTÈNTIC'  
Carrers del nucli antic

## Cultura

**Divendres 13**  
**A les 21 h**  
35è FESTIVAL NARCISO  
YEPES ORDINO I FUNDACIÓ  
CRÈDIT ANDORRÀ  
CANDY DULFER 'TOGETHER'  
Auditori Nacional

## Turisme

**Dissabte 14 i diumenge 15**  
ÚLTIMA VISITA GUIADA  
A LA MINA DE FERRO  
Llorts



## Cultura

**Diumenge 15**  
**A les 12 h**  
35è FESTIVAL NARCISO  
YEPES ORDINO I FUNDACIÓ  
CRÈDIT ANDORRÀ  
ALÍCIA AL PAÍS  
DE LES MERAVELLES  
Auditori Nacional



## Reunions veïnals

**Dimarts 17**  
**A les 20.30 h**  
SORNÀS I ANSALONGA  
Sala de reunions CEO

## Reunions veïnals

**Dimecres 18**  
**A les 20.30 h**  
LA CORTINADA I ARANS  
Sala de reunions CEO

## Reunions veïnals

**Dijous 19**  
**A les 20.30 h**  
LLORTS I EL SERRAT  
Sala de reunions CEO

## Cultura

**Divendres 20**  
**A les 21 h**  
35è FESTIVAL NARCISO  
YEPES ORDINO I FUNDACIÓ  
CRÈDIT ANDORRÀ  
RECORD A NARCISO YEPES  
I A LA SEVA GUITARRA  
GERARDO ARRIAGA I ONCA,  
DIRIGITS PER IGNACIO YEPES  
Auditori Nacional

## Cultura

**Diumenge 22**  
**A les 12 h**  
35è FESTIVAL NARCISO  
YEPES ORDINO I FUNDACIÓ  
CRÈDIT ANDORRÀ  
TRÍO DESCONCIERTO  
'DANSES DEL MÓN'  
Església parroquial





### Joventut

**A partir del 30**  
ACTIVITATS JOVES  
PER TOTS SANTS  
Punt d'Informació Juvenil

### Gent gran

**Dimarts 31**  
**A les 17 h**  
CASTANYADA  
Casa Pairal

### Popular

**Dimarts 31**  
CASTANYADA  
Plaça Major

## novembre

### Joventut

**Fins al 4**  
ACTIVITATS JOVES  
PER TOTS SANTS  
Punt d'Informació Juvenil

### Gent gran

**Dimecres 8**  
VISITA AL MONESTIR  
DE MONTSERRAT  
Casa Pairal

### Popular

**Diumenge 12**  
26a MOSTRA  
GASTRONÒMICA D'ANDORRA  
ACCO



### Benestar social

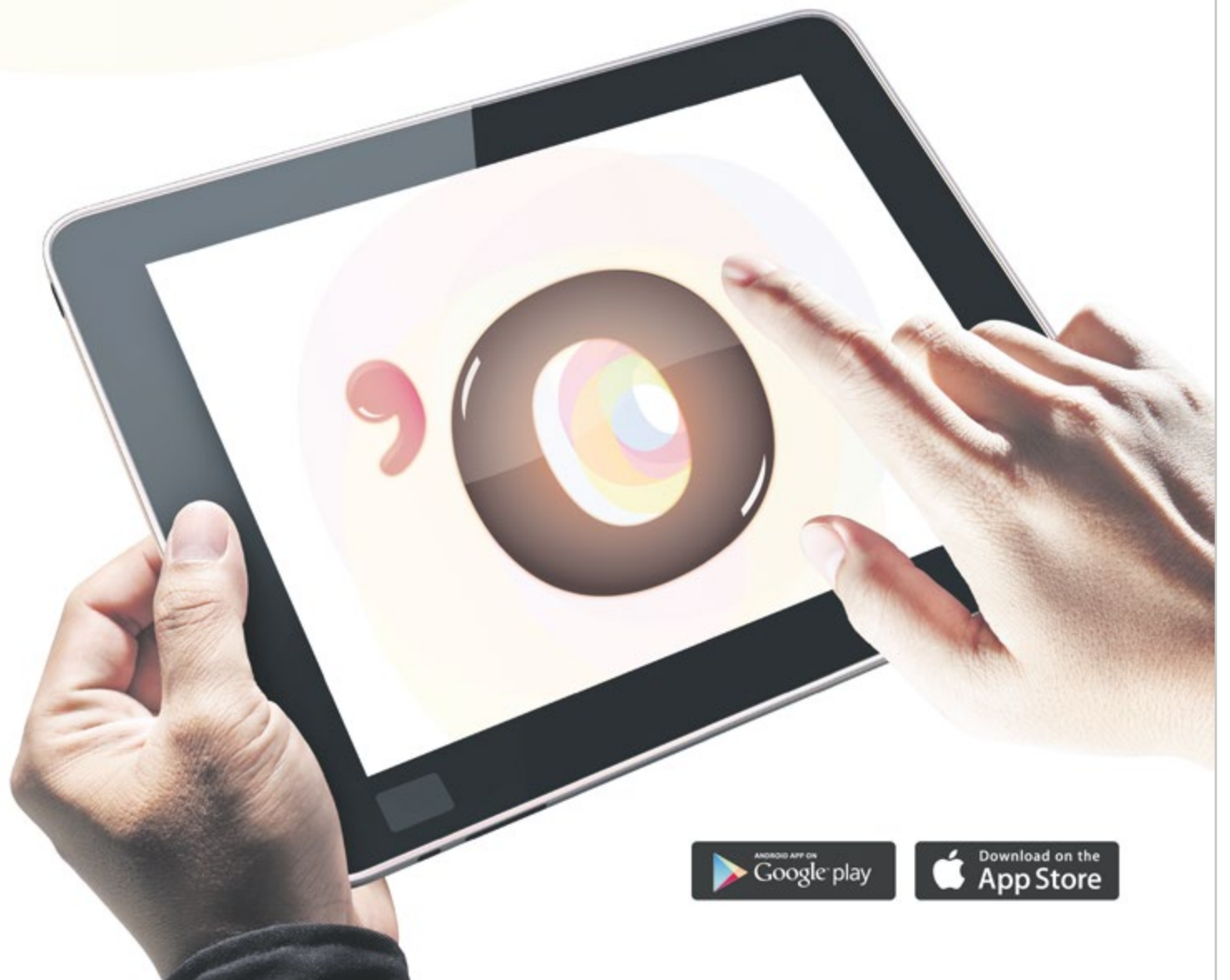
**Dimarts 14**  
**A les 21.30 h**  
ESCOLA DE MARES I PARES  
DE LES VALLS DEL NORD  
Sala L'Indret, la Massana

### Benestar social

**Dimarts 21**  
**A les 21 h**  
ESCOLA DE MARES I PARES  
DE LES VALLS DEL NORD  
Sala L'Indret, la Massana

# APP Ordinoesviu

## Descarrega't l'aplicació d'Ordino





L'Ordino de...

# Eduard Esport



Eduard Esport amb dos exemplars de faisà. Darrere, un mosaic d'imatges en les diferents expedicions que ha fet arreu del món.

L'Eduard Esport és un pura sang d'Ordino: hort, cavalls, vermutet i entrar i sortir. Això sí, té més habilitat que altres per la discreció. Es dedica a l'empresa familiar i té una passió, la caça. No se n'avergonyeix i confessa que la seva dona era mig ecologista, però ell ho té molt clar: «La gent que caça és honesta. Forma part de la nostra cultura i la nostra tradició. Això sí, jo faig caça selectiva amb un afany col·leccionista». S'hi va aficionar amb el pare, tot i que ell es dedicava a la perdiu. I s'hi dedica des dels 13 anys. I qui sap si donarà nom al segon museu de zoologia de les valls... No és el primer ordinenc de pro amb aquesta afició, només cal recordar que a l'actual Auditori Nacional hi havia el Museu de Ciències Naturals d'Areny Plandolit, on Pau

Xavier, el més excèntric i inquiet de l'il·lustre llinatge, tenia exemplars únics a tot el món.

La seva vida gira al voltant de la seva passió, i gràcies a ella ha après un munt de zoologia, geografia i remeis naturals. «No, no, a l'escola amb el mestre Florit

## «El secret per estar bé amb tothom és no entrar en política»

res de despertar la curiositat, aquell home el que sabia era fofre unes bufes...».

La 'O' d'Ordino ha viatjat pels cinc continents, als llocs més inhòspits i salvatges. Però cap és prou atractiu per quedar-s'hi. «I ara!, jo porto Ordino al cor, és el meu país, no Andorra...». I el seu secret per entendre's amb tothom és ser apolític, «no m'agrada tenir enemics i dic les

coses com són, així és que em mantinc al marge de la vida política».

Es considera progressista amb reserves, és a dir, conservador realista que sap que la vall no pot aturar-se i quedar-se enrere. Li encanta veure les terrasses plenes de gent i li preocupa la situació d'Arcalís. «Pensa que l'any 1983, quan es va obrir, jo i el meu germà portàvem la botiga

d'esports».

L'única institució a la qual ha estat vinculat és el Quart. «Estan condemnats a desaparèixer, els Quarts, no tenen cap paper administratiu i no tenen ingressos; això sí, tenen un gran simbolisme històric». És optimista de cara al futur de la vall, i de l'Ordino d'abans el que més troba a faltar són les persones que ja no hi són.

A l'Eduard Esport Benazet el considero un bon veí, un bon conciudadà i un excel·lent amic dels seus amics. Segons he pogut observar estima, respecta i protegeix la seva família, tant el nucli del seu matrimoni, amb la Carme i els seus dos fills, el Ventura i la Natàlia, com la dels seus germans. El cognom Esport ve del Pallars Sobirà... de Burg, vora Tírvia, a un tret d'escopeta del port de Cabús, camí de Tor. I els Benazet, de casa Sabaté d'Ordino de tota la vida, el Paquito i la Paquita. Bon maridatge, el Pallars i Andorra, com el bon vi... Aquestes són les arrels de l'Esport... L'Eduard és el gran d'aquest llinatge; com diu el seu germà Ventura, l'hereu. Bromes a part, l'Eduard és persona que quan és a Ordino fa poble, estima la parròquia i li agrada formar part de la realitat ordinenca. Encara que digui que no s'ha implicat en política, tret del Quart, coneix, segueix i li agrada estar ben informat de la política del país. Ell, rient, fa unes radiografies excel·lents de cada moment polític i dels nostres personatges nacionals. Amb l'Eduard no compartim ni la caça, ni l'estil de vida, ni moltes aficions... però compartim moments de bona convivència. Penso que puc afirmar, i em sembla que no m'equivoco, que és un excel·lent company, i amb els anys ha esdevingut un bon amic.

**Joan Fenosa Antoni**